

regionalny punkt
doradczy

Zmiana ustawy o praniu pieniędzy – co ważnego dla NGO.

13 lipca 2018 r. weszła w życie nowa ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Istotne dla organizacji pozarządowych jest to, iż zrównuje ona w zakresie, który reguluje – stowarzyszenia i fundacje.

Celem ustawy jest dostosowanie polskiego systemu prawnego do przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu i zmieniającej dyrektywę 2009/101/WE (COM(2016) 450 final) oraz znowelizowanych zaleceń Financial Action Task Force (FATF), a także zwiększenie efektywności krajowego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Ustawa wykorzystuje też doświadczenia związane ze stosowaniem przepisów ustawy z 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

1. Ustawa a organizacje pozarządowe.

Dotychczas obowiązująca ustawa różnicowała pod względem obowiązków fundacje i stowarzyszenia. Wśród instytucji wymienionych jako „**instytucje zobowiązane**” (czyli takich, które muszą stosować szczególne procedury przewidziane tą ustawą) wymieniała wszystkie fundacje, ale nie wszystkie stowarzyszenia (tylko te, które przyjmowały płatności w gotówce o wartości równiej, lub większej niż 15.000 euro).

W nowej ustawie zarówno stowarzyszenia, jak i fundacje stają się podmiotami zobowiązanymi, w takim zakresie w jakim przyjmują lub dokonują płatności **w gotówce** o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10.000 Euro (czyli około 43.000 złotych). Chodzi o pojedynczą operację, lub kilka operacji „które wydają się ze sobą powiązane.”

W praktyce oznacza to więc w zasadzie, że większość fundacji zostaje wyłączone spod obowiązków przewidywanych ustawą w podobny sposób, jak do tej pory były wyłączone stowarzyszenia. Wydaje się bowiem, że tylko niewielkiej grupy podmiotów może dotyczyć sytuacja otrzymania 40 tysięcy w gotówce - nawet jeżeli będzie to miało miejsce w ramach kilku transakcji.

Aby ustrzec się przed obowiązkiem wprowadzania skomplikowanych procedur przewidzianych ustawą zaleca się, aby fundacje i stowarzyszenia wprowadziły do swoich dokumentów (np. statutu, lub polityki rachunkowości) zapisy o nieprzyjmowaniu płatności w gotówce przekraczających określoną wartość. Należy jednak pamiętać, że może się okazać, iż powyższe zalecenie nie będzie w każdym przypadku skuteczne.

regionalny punkt
doradczy

Ważna informacja – jeśli stowarzyszenie lub fundacja będzie chciała prowadzić loterie fantowe, to staje się „instytucją zobowiązaną”, gdyż zgodnie z ustawą taką instytucją jest każdy podmiot prowadzący działalność w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych, gier w karty i gier na automatach w rozumieniu ustawy o grach hazardowych.

2. Obowiązki dla instytucji zobowiązanych.

Większość z nich nie różni się od tego, co przewidywała ustawa poprzednia, istnieją jednak pewne różnice, które muszą zostać uwzględnione.

- wprowadzenie wewnętrznej procedury instytucji obowiązanej,
- wyznaczenie członka zarządu odpowiedzialnego za wdrożenie procedury i kadry kierowniczej odpowiedzialnej za wykonywanie obowiązków ustawowych,
- przeprowadzanie i aktualizowanie oceny ryzyka,
- stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego, w tym weryfikowanie kontrahentów,
- procedura wewnętrznego zgłaszania nieprawidłowości – opracowanie i wdrożenie procedury anonimowego zgłaszania naruszeń (Whistleblowing),
- przekazywanie informacji o beneficjentach rzeczywistych – dotyczy wszystkich spółek prawa handlowego poza spółkami partnerskimi i publicznymi spółkami akcyjnymi.

3. Kontrola przepisów.

Ustawa wymienia dwie instytucje będące „organami administracji rządowej właściwymi w sprawach przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu”: ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz Generalnego Inspektora Informacji Finansowej. Działania zapisane w ustawie - takie jak np. blokada rachunku, sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem przepisów, nakładanie kar – prowadzone będą przez Generalnego Inspektora.

Zarówno minister finansów jak i Generalny Inspektor powinni być również źródłem wyjaśnień i interpretacji przepisów.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. 2018 poz. 723).

Więcej informacji: „Zmiana ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Co nowego?” - <http://poradnik.ngo.pl/wiadomosc/2184346.html>

*Opracowała: Karolina Furmańska
Doradca dla organizacji pozarządowych*